

1. Identificación da programación**Centro educativo**

Código	Centro	Concello	Ano académico
15023466	Lamas de Abade	Santiago de Compostela	2016/2017

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN08	Documentación e administración sanitarias	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de proba libre

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesiões semanais	Horas anuais	Sesiões anuais
MP1516	Terminoloxía clínica e patoloxía	2016/2017	0	213	0

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARÍA CARMEN PACORET BALSA
Outro profesorado	

Estado: En revisión

2. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

2.1. Primeira parte da proba

2.1.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Determina a estrutura e a formación dos termos clínicos, e describe as súas unidades etimolóxicas e relacións
RA2 - Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe compoñentes, relacións e alteracións
RA3 - Caracteriza trastornos do sistema nervioso en relación cos seus procesos fisiopatolóxicos
RA4 - Caracteriza trastornos do sistema músculo-esquelético en relación cos procesos fisiopatolóxicos dos ósos, das articulacións e dos músculos
RA5 - Caracteriza trastornos do sistema cardiovascular en relación cos procesos fisiopatolóxicos do corazón, os vasos sanguíneos e o sangue
RA6 - Caracteriza trastornos do aparello respiratorio en relación cos procesos fisiopatolóxicos do pulmón e as vías respiratorias
RA7 - Caracteriza trastornos do aparello dixestivo en relación cos procesos fisiopatolóxicos do tubo dixestivo e as glándulas accesorias
RA8 - Caracteriza trastornos do aparello xenitourinario en relación cos procesos fisiopatolóxicos do ril, das vías urinarias e do aparello reprodutor
RA9 - Caracteriza trastornos da pel e anexos cutáneos en relación cos procesos fisiopatolóxicos da pel, as uñas e o pelo

2.1.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
CA1.1 Detalláronse as características e as funcións da terminoloxía médica
CA1.2 Describíronse os tipos semánticos de termos médicos e a súa funcionalidade
CA1.3 Identificáronse os elementos dos termos médicos
CA1.4 Explicáronse as regras xerais para a construción de termos clínicos
CA1.5 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico
CA1.6 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA2.1 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición
CA2.2 Detalláronse as funcións dos aparellos e dos sistemas
CA2.3 Localizáronse as rexións e as cavidades corporais
CA2.4 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición
CA2.5 Clasificáronse os procesos fisiopatolóxicos
CA2.6 Relacionáronse trastornos e doenzas con especialidades médicas e cirúrxicas
CA3.1 Describíronse os parámetros funcionais do sistema nervioso
CA3.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía do sistema nervioso

Criterios de avaliación do currículo

CA3.3 Definíronse as alteracións nerviosas máis frecuentes

CA3.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema nervioso

CA3.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA4.1 Descríronse os parámetros funcionais dos ósos, das articulacións e dos músculos

CA4.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía ósea, articular e muscular

CA4.3 Definíronse as alteracións e os trastornos óseos, articulares e musculares máis frecuentes

CA4.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema músculo-esquelético

CA4.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA5.1 Descríronse os parámetros funcionais do corazón e a circulación

CA5.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía cardíaca e vascular

CA5.3 Definíronse as alteracións cardíacas máis frecuentes

CA5.4 Clasificáronse as alteracións vasculares máis frecuentes

CA5.5 Detalláronse os trastornos sanguíneos

CA5.6 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema cardiovascular e sanguíneo

CA5.7 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA6.1 Descríbiuse a mecánica respiratoria e o intercambio de gases

CA6.2 Detalláronse as manifestacións respiratorias

CA6.3 Explicouse a patoloxía de vías respiratorias

CA6.4 Clasificáronse as doenzas pulmonares

CA6.5 Identificouse a patoloxía pleural

CA6.6 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello respiratorio

CA6.7 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA7.1 Descríbiuse o proceso de dixestión e absorción

CA7.2 Esquematzouse o metabolismo dos alimentos

CA7.3 Identificáronse os trastornos da nutrición

CA7.4 Clasificáronse as manifestacións dixestivas

CA7.5 Detalláronse as doenzas dixestivas

Criterios de avaliación do currículo
CA7.6 Identificouse a patoloxía hepatobiliar
CA7.7 Describíronse as doenzas pancreáticas
CA7.8 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello dixestivo
CA7.9 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA8.1 Detallouse o proceso de formación de ouriños
CA8.2 Describíronse as manifestacións de patoloxías urinarias
CA8.3 Clasificouse a patoloxía renal
CA8.4 Detallouse a patoloxía das vías urinarias
CA8.5 Detallouse a anatomía e a fisioloxía do aparello reprodutor
CA8.6 Identificáronse as doenzas dos órganos xenitais masculinos e femininos
CA8.7 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello urinario e do aparello reprodutor
CA8.8 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA9.1 Describíronse os parámetros funcionais da pel, das uñas e do pelo
CA9.2 Detalláronse as manifestacións da pel, das uñas e do pelo
CA9.3 Detalláronse as alteracións da pel, das uñas e do pelo
CA9.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos da pel, das uñas e do pelo
CA9.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

2.2. Segunda parte da proba

2.2.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Determina a estrutura e a formación dos termos clínicos, e describe as súas unidades etimolóxicas e relacións
RA2 - Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe compoñentes, relacións e alteracións
RA3 - Caracteriza trastornos do sistema nervioso en relación cos seus procesos fisiopatolóxicos
RA4 - Caracteriza trastornos do sistema músculo-esquelético en relación cos procesos fisiopatolóxicos dos ósos, das articulacións e dos músculos
RA5 - Caracteriza trastornos do sistema cardiovascular en relación cos procesos fisiopatolóxicos do corazón, os vasos sanguíneos e o sangue
RA6 - Caracteriza trastornos do aparello respiratorio en relación cos procesos fisiopatolóxicos do pulmón e as vías respiratorias
RA7 - Caracteriza trastornos do aparello dixestivo en relación cos procesos fisiopatolóxicos do tubo dixestivo e as glándulas accesorias
RA8 - Caracteriza trastornos do aparello xenitourinario en relación cos procesos fisiopatolóxicos do ril, das vías urinarias e do aparello reprodutor

Resultados de aprendizaxe do currículo

RA9 - Caracteriza trastornos da pel e anexos cutáneos en relación cos procesos fisiopatolóxicos da pel, as uñas e o pelo

2.2.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado**Criterios de avaliación do currículo**

CA1.1 Detalláronse as características e as funcións da terminoloxía médica

CA1.2 Descríronse os tipos semánticos de termos médicos e a súa funcionalidade

CA1.3 Identifícanse os elementos dos termos médicos

CA1.4 Explicáronse as regras xerais para a construción de termos clínicos

CA1.5 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico

CA1.6 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA2.1 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición

CA2.2 Detalláronse as funcións dos aparellos e dos sistemas

CA2.3 Localizáronse as rexións e as cavidades corporais

CA2.4 Aplícase a terminoloxía de dirección e posición

CA2.5 Clasifícanse os procesos fisiopatolóxicos

CA2.6 Relacionáronse trastornos e doenzas con especialidades médicas e cirúrxicas

CA3.1 Descríronse os parámetros funcionais do sistema nervioso

CA3.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía do sistema nervioso

CA3.3 Defínense as alteracións nerviosas máis frecuentes

CA3.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema nervioso

CA3.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA4.1 Descríronse os parámetros funcionais dos ósos, das articulacións e dos músculos

CA4.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía ósea, articular e muscular

CA4.3 Defínense as alteracións e os trastornos óseos, articulares e musculares máis frecuentes

CA4.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema músculo-esquelético

CA4.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA5.1 Descríronse os parámetros funcionais do corazón e a circulación

Criterios de avaliación do currículo
CA5.2 Detalláronse as manifestacións de patoloxía cardíaca e vascular
CA5.3 Definíronse as alteracións cardíacas máis frecuentes
CA5.4 Clasificáronse as alteracións vasculares máis frecuentes
CA5.5 Detalláronse os trastornos sanguíneos
CA5.6 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema cardiovascular e sanguíneo
CA5.7 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA6.1 Describiuse a mecánica respiratoria e o intercambio de gases
CA6.2 Detalláronse as manifestacións respiratorias
CA6.3 Explicouse a patoloxía de vías respiratorias
CA6.4 Clasificáronse as doenzas pulmonares
CA6.5 Identificouse a patoloxía pleural
CA6.6 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello respiratorio
CA6.7 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA7.1 Describiuse o proceso de dixestión e absorción
CA7.2 Esquematzouse o metabolismo dos alimentos
CA7.3 Identificáronse os trastornos da nutrición
CA7.4 Clasificáronse as manifestacións dixestivas
CA7.5 Detalláronse as doenzas dixestivas
CA7.6 Identificouse a patoloxía hepatobiliar
CA7.7 Describíronse as doenzas pancreáticas
CA7.8 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello dixestivo
CA7.9 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada
CA8.1 Detallouse o proceso de formación de ouriños
CA8.2 Describíronse as manifestacións de patoloxías urinarias
CA8.3 Clasificouse a patoloxía renal
CA8.4 Detallouse a patoloxía das vías urinarias
CA8.5 Detallouse a anatomía e a fisioloxía do aparello reprodutor

Criterios de avaliación do currículo

CA8.6 Identifícanse as doenzas dos órganos xenitais masculinos e femininos

CA8.7 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello urinario e do aparello reprodutor

CA8.8 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

CA9.1 Descríbense os parámetros funcionais da pel, das uñas e do pelo

CA9.2 Detalláronse as manifestacións da pel, das uñas e do pelo

CA9.3 Detalláronse as alteracións da pel, das uñas e do pelo

CA9.4 Relacionáronse os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos da pel, das uñas e do pelo

CA9.5 Utilizouse a terminoloxía clínica adecuada

3. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Obtidos do Proxecto do Decreto do 2015, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico superior en Documentación e Administración Sanitarias.

1. Detalla as características e as funcións da terminoloxía médica.
2. Describe os tipos semánticos de termos médicos e a súa funcionalidade.
3. Identifica os elementos dos termos médicos.
4. Explica as regras xerais para a construción de termos clínicos.
5. Aplica as regras de construción de termos no vocabulario médico.
6. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
7. Enuncia os sistemas do organismo e a súa composición.
8. Detalla as funcións dos aparellos e dos sistemas.
9. Localiza as rexións e as cavidades corporais.
10. Aplica a terminoloxía de dirección e posición.
11. Clasifica os procesos fisiopatolóxicos.
12. Relaciona trastornos e doenzas con especialidades médicas e cirúrxicas.
13. Describe os parámetros funcionais do sistema nervioso.
14. Detalla as manifestacións de patoloxía do sistema nervioso.
15. Define as alteracións nerviosas máis frecuentes.
16. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema nervioso.
17. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
18. Describe os parámetros funcionais dos ósos, das articulacións e dos músculos.
19. Detalla as manifestacións de patoloxía ósea, articular e muscular.
20. Define as alteracións e os trastornos óseos, articulares e musculares máis frecuentes.
21. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema músculo-esquelético.
22. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
23. Describe os parámetros funcionais do corazón e a circulación.
24. Detalla as manifestacións de patoloxía cardíaca e vascular.

25. Define as alteracións cardíacas máis frecuentes.
26. Clasifica as alteracións vasculares máis frecuentes.
27. Detalla os trastornos sanguíneos.
28. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do sistema cardiovascular e sanguíneo.
29. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
30. Describe a mecánica respiratoria e o intercambio de gases.
31. Detalla as manifestacións respiratorias.
32. Explicouse a patoloxía de vías respiratorias.
33. Clasifica as doenzas pulmonares.
34. Identifica a patoloxía pleural.
35. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello respiratorio.
36. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
37. Describe o proceso de dixestión e absorción.
38. Esquematiza o metabolismo dos alimentos.
39. Identifica os trastornos da nutrición.
40. Clasifica as manifestacións dixestivas.
41. Detalla as doenzas dixestivas.
42. Identifica a patoloxía hepatobiliar.
43. Describe as doenzas pancreáticas.
44. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello dixestivo.
45. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
46. Detalla o proceso de formación de ouriños.
47. Describe as manifestacións de patoloxías urinarias.
48. Clasifica a patoloxía renal.
49. Detalla a patoloxía das vías urinarias.
50. Detalla a anatomía e a fisioloxía do aparello reprodutor.
51. Identifica as doenzas dos órganos xenitais masculinos e femininos.
52. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos do aparello urinario e do aparello reprodutor.
53. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.
54. Describe os parámetros funcionais da pel, das uñas e do pelo.
55. Detalla as manifestacións da pel, das uñas e do pelo.
56. Detalla as alteracións da pel, das uñas e do pelo.
57. Relaciona os procedementos diagnósticos e terapéuticos nos trastornos da pel, das uñas e do pelo.
58. Utiliza a terminoloxía clínica adecuada.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Proba teórica: para superala, é necesario resolver correctamente o 60% da proba, equivalente a un 5, si se utilizasen probas tipo test sería obter na proba un 60% da proba despois de descontar os negativos".

Proba práctica: para superala, é necesario resolver correctamente o 60% da proba, equivalente a un 5.

Será necesario superar a proba teórica para poder presentarse á proba práctica.

Cuando non se supere a proba práctica, non se fará media, é dicir, será necesario superar ámbalas dúas probas para poder aprobar o módulo profesional.

A cualificación do módulo profesional será a media aritmética das cualificacións obtidas en ámbalas dúas probas.

4. Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

4.a) Primeira parte da proba

INSTRUCCIÓN XERAIS

Rógase máxima puntualidade e infórmase que unha vez comezada a proba, ninguén poderá acceder á aula.

Será necesaria a identificación mediante o DNI ou pasaporte, que deberá estar en todo momento sobre a mesa para a verificación por parte do profesorado.

Para o acceso á aula onde se realizarán as probas, deberán apagarse todos os dispositivos electrónicos, incluído o teléfono móbil. O uso destes dispositivos durante a proba será obxecto de expulsión.

Unha vez comezada a proba, non poderá abandonar a aula ata pasados trinta minutos.

Sobre a mesa, soamente o material necesario e indicado para a realización dos exercicios.

Uso de bolígrafo azul ou negro. Non está permitido o uso de lapis para as respostas.

As preguntas que aparecen catalogadas como *¿preguntas de reserva¿* serán contestadas na mesma forma que o resto de preguntas, en previsión de posibles anulacións de preguntas. Non teñen efectos de cualificación en primeira instancia, pero en caso de anulación de preguntas servirán para o cómputo da nota.

Ante calquera dúbida ou consulta, non abandonar o asento, levantar a man e será atendido polo profesorado.

Se necesita un certificado de asistencia, solicíteo á comisión.

Queda totalmente prohibido sacar da aula o exercicio. Os exercicios eberán ser entregados completos ao profesorado.

Material para a proba: bolígrafo azul ou negro.

Tipo de proba: resolución dun cuestionario elaborado con preguntas teóricas elaboradas a partir dos contidos do módulo e tendo en conta os resultados de aprendizaxe indicados no currículo.

Características da proba:

A proba poderá incluír diferentes probas obxectivas como proba escrita de desenrolo dun tema, probas de verdadeiro e falso, resposta breve, elección de elementos dun listado, relación entre columnas, tipo test de elección múltiple (4 posibles respostas), das cales soamente unha é completamente correcta. Estas preguntas valoraranse con un punto en caso de ser correctas. Por cada 3 respostas erróneas anularase unha correcta si se trata de examen test. As preguntas sen contestar non serán contabilizadas.

Ao ter que ser cifras enteiras (sen decimais) e comprendidas do 1 ao 10, haberá que redondear o resultado obtido á unidade máis próxima.

Duración da proba teórica: 2 horas.

4.b) Segunda parte da proba

INSTRUCCIÓN XERAIS:

Rógase máxima puntualidade e infórmase que unha vez comezada a proba, ninguén poderá acceder á aula.

Será necesaria a identificación mediante o DNI ou pasaporte, que deberá estar en todo momento sobre a mesa para a verificación por parte do profesorado.

Para o acceso á aula onde se realizarán as probas deberán apagarse todos os dispositivos electrónicos, incluído o teléfono móbil. O uso destes dispositivos durante a proba será obxecto de expulsión.

Unha vez comezada a proba, non poderá abandonar a aula ata pasados trinta minutos.

Sobre a mesa, soamente o material necesario e indicado para a realización dos exercicios.

Uso de bolígrafo azul ou negro. Non está permitido o uso de lapis para marcar as respostas.

Ante calquera dúbida ou consulta, non abandonar o asento, levantar a man e será atendido polo profesorado.

Se necesita un certificado de asistencia, solicítelo á comisión.

Material para a proba: bolígrafo azul ou negro.

Tipo de proba: resolución práctica dunha serie de cuestións de tipo procedemental, que permitirán evidenciar a consecución dos resultados de aprendizaxe mediante a aplicación dos criterios de avaliación indicados para cada resultado de aprendizaxe no apartado 2.2.b (2ª parte da proba)

Características da proba:

Resolución práctica dunha serie de cuestións de tipo procedemental: elaboración de modelos , identificación de debuxos, resolución supostos simulados, resposta breve, elección de elementos dun listado, relación entre columnas , tipo test de elección múltiple (4 posibles respostas), das cales soamente unha é completamente correcta. Cada cuestión valorarase entre 1 e 10 segundo o grao de consecución.

Ao ter que ser cifras enteiras (sen decimais) e comprendidas do 1 ao 10, haberá que redondear o resultado obtido á unidade máis próxima.

Duración da proba práctica: 2 horas.